

SZARVASI UJSÁG

T Á R S A D A L M I É S P O L I T I K A I H E T I L A P

Él a kezekkel a demokráciától

Gyanus alakok rajzanak a demokrácia körül, mégpedig fasiszta gyanusok, mellükön valamelyik demokratikus párt jelvényével. Vannak közöttük hangoskodó nagyszájúak és csendben meghúzódó simulékonnyak, akik égre-földre esküsznek, hogy nekik már a nagyapjuk is demokrata volt. Ha az ember elgondolkozik rajta, csodálkozik, mennyi sok demokratánk volt és mégis szökhöz juthattak, sőt uralkodhattak 26 éven át nemzetrontó, országvesztő fasiszta bitangok. Uralkodhattak azok, akiknek csak egy volt a fontos, az, hogy tele legyen a zsebük, még azon az áron is, ha emiatt tíz és tizezrek pusztulnak el évente szennyben, piszokban, nyomorúságban, tudóvészben. Uralkodhattak azok, akik miatt száz és százerek pusztultak el nyomorultul idegen földön, fasiszta érdekek védelmében rövid néhány hónap alatt. Ha ez a sok nagyképi, toladó demokrata valóban demokrata módon viselkedett volna a múltban, — amint ők ezt szeretnék elhítni velünk — akkor ma nem volna száz és százezer síró anya és özvegy, nem volnának lerombolt gyárak, házak és hidak. Akkor ma az egészségtől s örömtől sugárzó arccal járnának az emberek az utcán. De ezek a nagyszájú ujdonsült demokraták éppen úgy hangoskodtak a múltban a fasiszmus mellett, mint ma a demokrácia mellett.

Ezek a minden lében kanál és mindig felül lenni akaró emberek veszélyeztetik a demokráciát. Veszélyeztetik azzal, hogy befurakodnak a pártokba és ott igyekeznek hangadóknak lenni, s így megnyerve a tömegeket, saját érdekeiknek szolgálatába állítani. Cél: a hatalmat kezükbe kaparintani és azt a fasiszmus visszaállítására felhasználni. Ez a cél, ezért furakodnak be a pártokba.

Éppen ezért örvendetes jelenség, amelyről a lapokban értesülünk: Hogy a gyulai dolgozó kisgazdák állást foglaltak a Kisgazdapárt soraiba befurakodott reakciókkal szemben és elhatározták, hogy kizárják a betolakodottakat.

Tehát megtört a jég és megindult a tisztulási folyamat.

A demokrácia érdeke, hogy kizárják ezeket a politikai szélhámosokat és haszonlesőket, akik a múltat akarják visszacsempészni a demokrácia köpenye alatt. A gyulai reakciók terveik keresztülvételére a Független Kisgazdapártot választották ki. Ez nem azt jelenti, mint-ha más pártok mentesek lennének tőlük, de nagy előszeretettel igyekeznek elhelyezkedni főleg a Kisgazdapártban. Önkéntelenül is felvetődik előttünk a kérdés: Miért éppen a Kisgazdapártot kedvelik?

Magyar Köztársaság

A magyar nép évszázados álma valóság lesz: Magyarországon 1946 február 1-én a nemzetgyűlés kikiáltja a köztársaságot!

Az elnyomatás és az összetorlódo szökevények özöne bizonyos fokú apatikus merevségbe kötötte a magyar népet s most mégis a fizikai nélkülözések s a viszontagságos életmódtól elcsigázott emberek szemében is kigyul és felébred a bizakodó hit: Hit az emberben!

A köztársaság az egyeduralommal (klikk, faj, parancsuralommal) ellentétben a népuralom elvén a közösségben élésnek az a törvényes formája, amely biztosítja a személyes szabadságot, a gondolat és vélemény szabad nyilvánítását, a vallás szabad

gyakorlását az egyesülési és gyűlékezési jogot, az elnyomatástól, a féltől és nélkülözéstől való mentességet, az egyéni tulajdonhoz, a személyes szabadsághoz, a munkához és emberhez méltó megélhetéshez való jogot, a szabad művelődéshez való jogot, valamint az állam és önkormányzatok életének irányításában való részvétel jogát. Egy szóval mindazon jogokat, amelyekért Embernek lenni és élni érdemes.

Fasisztának nem jár szabadságjog!

Azaz: aki látja, hogy embertársát veszély fenyegeti s arra őt nem figyelmezteti, az nem érdemi meg az ember nevet. Ez elemi emberi morálpárancs, amit minden társadalomban élő ember, embertársával szem-

ben betartani köteles.

A faji meghatározás lehet ember-tani kutatás tárgya, — de nem lehet embert embertől elválasztó eredménye. Az antropológiai kutatás, lehet kialakító része a kollektív emberi ideálnak, de nem lehet nyilas-fasiszta leszállítása az emberi együttélésnek az állatira.

Fasisztának tehát nem jár szabadságjog!

Minden értelmes, tisztességes magyar ember vágya és álma a magyar köztársasági államforma törvénybeiktatása megtörténik s bizton látjuk a jövőt, amikor a minden akadályon át megszilárdult Magyar Köztársaságban boldog életet él a magyar nép.

Az államtitkár magántávirattal visszavonja a miniszter rendeletét...

Ki támogatta a szarvasi diákok ellenforradalmát.
(A Szabad Szó január 22-iki számából.)

Ki ne emlékezne még a reakció változatos műsorából a szarvasi diáksztrájkra? Amikor a szarvasi ellenforradalmárok a sztrájkoló diákok zászlajára Kachelmann Kurt nevét iratták? Ez a szarvasi reakció annakidején országos botránnyá dagasztotta ezt az ügyet és a magyar demokrácia minden őszinte építője elítélte azt a mesterkedést, amely nem átalotta a magyar ifjúság gyűlékony tapasztalatlanságát a reakció szekere elé fogni.

A diáksztrájk következményeként a földművelésügyi minisztérium vizsgálatot rendelt el és e vizsgálat során az egyik gyanúsított tanárt: Enyedi Antalt fegyelmi vétség miatt állásától felfüggesztette.

Ki áll a szarvasi diákok mögött? — kérdeztük annakidején megdöbbenve. Milyen hatalom árnyékában dobtak kesztyűt a magyar demokrá-

cia elé a szarvasi ellenforradalmárok? Mert akkor is tudtuk, hogyha a sztrájk gondolata valóban Szarvason fogamzott is meg, a végrehajtás merészsége csak egy hatalmas szövetséges erejéből táplálkozhatott. Ki volt a szövetséges? Ma megtudtuk ezt is. December 19-én érkezett Szarvasra a földművelésügyi minisztérium *felfüggesztő távirata*, alig három hét elteltével pedig már ott volt egy újabb távirat, amely Enyedi Antal felfüggesztését azonnali hatállyal megszüntette. Aláírás is volt e táviraton, mintha valóban a magyar reakció adta volna le a névjegyé. És e névjegyben *Vásáry József földművelésügyi államtitkár neve állott.*

Ime, a gyámoltalan vidéki reakció hatalmas szövetsége. Egy államtitkár, aki a saját minisztériumának megkerülésével egy magántávirat segítségével támogatja az

ellenforradalmárokat. Magántáviratot küld, mert hiszen a minisztériumban nyoma sincs intézkedésnek, de e távirat alá a hiszékeny és jóindulatú magyar demokráciától kapott hatalmas rangját írja alá. És ezért hiábavaló minden hárunk, a reakció mezei hadai ellen, amíg annak vezérkarát fel nem számoljuk. Mert amíg a reakció minisztériumból kapja utasításait s amíg a felmentőseregek az államtitkári székek mellől küldetnek ki, addig ezt a harcot az államtitkári székek körül kell megvívni.

Kérdéssel fordulunk a földművelésügyi miniszterhez: *kinek az utasítására ment ki a második távirat?* Vizsgálatot kérünk ebben az ügyben s ha kiderül, hogy a minisztérium falai között a magyar demokrácia ellenségei lapulnak, ezek ellen a legsúlyosabb megtorlást követeljük.

Hiszen, ha jól megnézzük, a múlt haszonélvezői nem a kisgazdák sorából adódtak, hanem inkább a polgári középosztályból. Helyi viszonyokat alapulvéve, mondhatjuk, hogy a különböző köztisztviselők és értelmiségiek kicsiny csoportjából, akiknek a múlt rendszer szolgálataikért úri életmódot biztosított. Ezen felül ezeknek az uraknak felsőbbrendű érzésük alátámasztására kiszolgáltatta a dolgozó munkást és kisgazda társadalmat. Másrészt a nagygazdák szélesebb csoportjából tevődik össze, akiknek mindenkor büdös volt a munka és egészen természetesen vették azt, hogy az állam biztosítsa számukra az olcsó

munkaerőt. Akiknek a vallásos lelkiület nem borzolta fel és nem borzolja fel sohasem az a körülmény, hogy amíg ők munka nélkül élnek és bőfögnék a jólétől, addig cselédjeik hajnali 3 órától éjjel 11 óráig tartó munkaidő mellett sem kapnak annyi fizetést, hogy emberi módon élhessenek. Akik a mezőgazdasági munkások uzsorabéreire zsírosodtak és lelkiismeret furdalás nélkül ajánlottak fel 4 kéve szárféket egy napi munkáért még a közelmúltban is.

Harmadiknak társult hozzájuk a fölkapaszkodott kispolgárok kis csoportja, — ezek közül is azok — akik megfelelő érzéssel voltak fel-

ruházva ahhoz, hogy megérezzék a pénzszagot. Akik jó szímatjukkal megérezték azt, hogy ebből vagy abból a politikai érdeklődésből anyagi előnyök származnak számukra. E három kis csoport összetartozott sógor-komasági alapon is, de gazdasági érdekeik is egymásra utalták őket. A Kisgazdapártba ennek a csoportnak nagygazdák egyengették az útját, akikkel szemben a dolgozó parasztságnak kisebb ellenállása volt, mert elsősorban a parasztot látták benne. Tehát a Kisgazdapárt az, amelyben a gazdag parasztok segítségével feltűnés nélkül elhelyezkedhetnek. Ez a kicsiny szűkkörű csoport az, amely veszített

a demokráciában és visszasírja a múltat.

Nem így a dolgozó parasztság, aki mindig csak kiszolgáltatta, kismémmizette volt a múlt rendszernek. Minden telter az ő vállaira és a munkásosztály vállaira nehezedett. A háboru idején a terhek vállalásában nekik jutott ki a nagyobbik rész. Emberéletben is a dolgozó parasztság és munkásság vesztett legtöbbet. Ezzel szemben amíg a nagygazdák és a polgárság megtolvasodott, addig ők lerongyolódtak. Sőt a veszített háboru folyományaként fizetendő jóvátételi beszolgáltatások terheit is főképpen a dolgozó parasztság és munkásság viseli, éppen annak következményeként, hogy a betolakodott réteg a Nemzeti Bizottságban, termelőbizottságban és mindenütt, ahol módjában van beleszólni a közügyek intézésébe, igyekszik a saját érdekeit érvényesíteni.

Mi tudjuk jól, hogy a dolgozó parasztság nem jó szemmel nézi ezeket a betolakodókat és szívesen megtagadná velük a közösséget, de nem tud szabadulni tőlük. Csak egészen kicsi hányada az a dolgozó parasztságnak, akik még ma is megisztelve érzik magukat az által, ha ezek a hangoskodó demokraták keznek fognak velük. Erre mutat a gyulai példa is.

Érdeklődéssel várjuk, hogy a Független Kisgazdapárt Szarvasi Szervezetének tagjai mikor fogják soraközlő kiközösíteni az ujdonsült demokratákat, akiknek eddig bűdös volt a dolgozó paraszt s ha le is ereszkedtek hozzájuk, legfeljebb számításból tették. Helyi viszonylatban névszerint is megemlítnék egynéhányat közülük s nem titkoljuk, hogy véleményünk szerint legtöbb szolgálatot akkor tennének a hazának, ha szép csendesen visszavonulnának a politikától. Így többek között kételkednünk kell *Kiszely György* demokratikus érzelmeiben, aki a Magyar Élet Párt alelnöke volt, és újában egészen jól megfér *Kachelmann Kurt* a Hangya igazgatóságában. De nem bízunk *Megyeri István*ban sem, mint a demokrácia bajnokában. Nem bízunk azért, mert *Kachelmann Kurt* igazolási tárgyalása alkalmával már a diáktüntétést megjósolta. Így akarófanul is arra kell gondolnunk, hogy a diáksztrájkban nem egészen ártatlan. *Lászlófi István* demokratikus érzelmeiben is igen kételkedünk, mert nem egészen másfél évvel ezelőtt még harcéri üzenetében a „nagy leszámolásra” készülődött. Tehát hencgőn hivalkodott vele, hogy az Oroszország elleni háboru neki szívügye. Ma pedig annak az Oroszországnak köszönhetjük állami függetlenségünket és azt, hogy Magyarország nem vált német gyarmattá, valamint azt is, hogy elkezdhetjük a demokratikus Magyarország alapjainak lerakását. Végül nem bízunk vitéz *Tepliczky János*ban sem, aki mindvégig a Horthy-uralom hűséges kiszolgálója, a járási Vitézi Szék hadnagya és egyben MÉP társelnök és a Baross Szövetség egyik vezetője volt. Ha akarnánk, tolihegyre vehetnénk még másokat is, azonban reméljük, hogy Szarvas dolgozó parasztsága ugyanis jól ismeri, kik azok, akik nem közejük valók.

A jelenlegi helyzetet hosszasan fenntartani nem lehet, mert ez veszélyt jelent nemcsak a demokráciára, hanem személyükben azokra is, akik ezt eltűrik. Számunkra és minden demokrata számára csak egy jelszó lehet: El a fasisztagyagnus kezekkel a demokráciától!

ÖSZINTE

Örömmel fejezzük ki abból az alkalomból, hogy a köztársasági államformánk megszületett. Azonban az újszülött bölcsőjénél még nincs okunk lakmározást rendezni, és szerte az országban csupán táncolni és vigadni ezután.

Inkább fogjunk hozzá életviszonyaink rendezéséhez.

Hasonlítsuk csak össze a társadalmi rétegeknek két ellentétes pólusait: a perifériák népének és a közsákmányolóknak az életét. Egyformán undorító mind a kettő! Szánalmas anyagi és erkölcsi életviszonyok között élnek a társadalom egyik felén és undorító módon a másik felén is.

Ezen életmód pedig nem lenne dicsőségére a köztársasági államformának és népi demokráciának. Iparkodjunk tehát ezeket eltakarítani és ünnepeljünk azután.

Szavakkal kérdezzük mindenkit, aki tud róla, hogy mi van a vámsórlésnél a közellátás céljaira levonandó 20 kg. búza árával, amit a malmoknak a levonásnál ki kellene fizetni? Mert mi nem tudunk róla, s így minden tájékozást szívesen veszünk.

Szavakkal megszűrjük egy kicsit a rendőrséget is. Mert úgy látjuk, hogy nem minden esetben tudnak érdemtelenséget a kiadott rendeleteknek. És nem mindig hűzák elő a bűnösöket. Már pedig egy demokratikus rendőrségnek, aki annyira dédelgetve van, hogy a tavasz beálltára még meleg örházat is kap a köz jószívűségéből, illő, hogy megemberelje magát és gyorsan előrántson mindenkit, aki törvényellenes cselekedetet követ el.

Örül a spekuláció is a demokráciának. Mert ma nem Amerika, hanem Magyarország lett a minden lehetőségek hazája. Fa, búza, szén, tojás, amelyből végén vagyon lesz, mert ugye, 20 kilóért venni és 30 kilóért eladni, ha figyelembe vesszük a búza szabad forgalmi árát a fekete piacon, könnyű gazdagodási lehetőség és szívóhaját csak annak okoz, akinek venni kell.

Elszámoltató bizottságok felállítása

A közellátásügyi miniszter az ország ellátatlanjainak az éhezéstől való megmentése érdekében az elszámoltató bizottságok felállítását rendelte el. Az elszámoltató bizottságok az önellátók (termelők) élelmiszerfőlölegeinek és a beszolgáltatási kötelezettségek ellenőrzését végzik. Az elszámoltató bizottságokat közszégenként a helyi nemzeti bizottság és a termelési bizottság közösen állítják fel.

Az elszámoltató bizottságok házanként ellenőrzik az élelmiszereket. A talált fölölegeket a termelő csak beszolgáltatási vagy adófizetési kötelezettségének teljesítésére használhatja fel. A talált fölölegeket a termelőnek az elszámoltatást követő nyolc nap alatt valamelyik megbízott kereskedőnek kell átadnia.

A termelő a háztartásban levő minden személy után július végéig számítva havonként vagy tizenként kiló lisztet, vagy húsz kiló kenyérgabonát tarthat meg. A gazdasághoz tartozó terület szerint vetőmagként tavaszi búzából 110 kilót, őrjából 120 kilót kell számítani. Minden lenyészokca után 120 kg korpát lehet visszatartani.

De hát miért vannak Szarvason szövetkezetek?

Öröme van itt mindenkinek, mert a demokrácia kellemes szabadságot ad. De legjobban örülnek gazdasági tanintezetünknek azok az éretlenjei, akiknek van őrületük és „úri becsületük is. Így hat adhatják „úri becsület-szavukat” arra, hogy sztrájkolni fognak és okot keresnek, hogy az iskola törvényeinek ne engedelmesskedjenek.

Mondaná nekik pedig ma a költő madara: „Fiaim, így ne énekeljete!”.

Örülhetnének inkább annak, hogy egy társadalom, mint szervezet — eltartva őket — szerencsét ad nekik ahhoz, hogy tanulhassanak.

Eppen azért nem tudjuk megérteni a viselkedésüket s hogy miként lehet az, hogy törvényes álamban éretlen gyerekek így viselkedhetnek? Nem volna jó talán illetékes helyről több figyelmet szentelni ezeknek a dolgoknak s ha kell, drasztikusan is, de elbánni velük. Ma, amikor olyan nagy szükség van az ország mindenben s az őket nevelő tanterők szegénytelen kicsiny fizetésért öntik belejük tudásukat, nekik eszükbe juthat az, hogy sztrájkoljanak? Nincs szén, nincs energia, áll a termelés. Állnak a mozdonyok és nincsen forgalom. Egyetlen oknak széleskörű konzekvenciáját viseljük mindannyian. De volna szén, ha volna munkaerő.

Azt tanácsolnánk tehát: jó volna befenyülni egy kicsit ennek az intézetnek ügyeibe és azokat, a semmihaszonra nem valókat, akik még tanulni sem akarnak, hogy majdan tudásukkal a köznek hasznára lehessenek, az internálótáborban vagy a bányákban meg kellene tanítani dolgozni őket egy kicsit. Ott talán eszhez térve megtanulnák, hogy bizony; ha az életért tanulni is lehet, becsüljük meg azt, aki minket tanítani akar!

HETI HIREK

Tildy Zoltánt választják meg a magyar köztársaság elnökévé. A pártok egyhangúan Tildy Zoltán jelölése mellett döntöttek.

Az államformáról szóló törvény szerint Magyarország köztársaság lesz. Elnök négy évre választott elnök áll. Elnökké választható minden 35-ik életévét betöltött magyar állampolgár. Egymás után két ízben senki sem lehet elnök. Az elnök megválasztása után a Nemzeti Főtanács intézménye megszűnik. Hadüzenetre, békekötésre, a honvédségnek az ország határain kívüli történő felhasználására az elnök csak a nemzetgyűlés felhatalmazásával jogosult. Fontos intézkedése a törvénynek az, hogy a köztársasági elnököt a nemzetgyűlés legalább 150 tagja írásbeli indványára, az összes képviselők legalább kétharmadrészen jelenlétében, a nemzetgyűlés felelősségre vonhatja.

Megalakult a francia kormány. Az új miniszterelnök Felix Gouin, a Szocialista Párt tagja lett. Gouin a Szocialista Párt és a Kommunista Párt egyöntetűen jelöltje és programját a Kommunista Párt fenntartás nélkül elfogadta. Az új francia kormány 20 tagból áll. A miniszterek közül 7 szocialista, 6 kommunista, 6 népi köztársasági és egy független. Gouin bemutatkozó beszédében hangoztatta, hogy egy erős francia-orosz-angol szövetség létrehozására törekszik.

A norvég külügyminisztert választották meg az Egyesült Nemzetek főtitkárára.

A szovjet kormány elhatározta, hogy visszaadja az északirani vasutakat.

Byrnes szerint már április végén megkezdődhetnek a béketárgyalások. A tengely volt csatlós államai a lehető legrövidebb időn belül beletartoznak az Egyesült Nemzetek Szervezetébe. Azonban Spanyolország nem számíthat arra, hogy felveszik a Szervezetbe.

Angliában megkezték a bányák államosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Országos Főkapitányságot létesítenek a magyar rendőrség szervezeten belül. Az Országos Főkapitányság feladata lesz, hogy a helyszínen személyesen tartson vizsgálatot a szabálytalanul eljáró rendőri alkalmazottak ellen. Ugyancsak az Országos Főkapitány feladatai közé tartozik majd az államrendőrség demokratikus szellemének megővése és továbbfejlesztése.

A Gazdasági Főtanács elhatározta, hogy mintegy negyvenmillió békebeli aragypengő értékű zárolt iparcikket azonnal igénybe vesz. Az aru egy részét a földművelő gazdakkal jogjok élelmicikkre becserélni, de igen is fontos iparcikkeket fognak kapni a szegénysorsú és nélkülöző földművesek.

A Szociáldemokrata Párt táviratban hívta haza Londonból Károlyi Mihályt.

A francia kormány elismerte a magyar kormányt.

Budapest székesfőváros pénzügyi bizottsága elhatározta, hogy az 1946—47-ik tanévtől kezdődően megszünteti a tandíjakat a főváros iskoláiban.

HIREK

Istentiszteletek

Az evangélikus ó-templomban vasárnap magyar, az újtemplomban tót istentisztelet tartanak. Az istentisztelek 9 órakor kezdődnek.

Róm. kat. templomban d. e. 8 órakor csendesmise, 9 órakor csendesmise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. D. u. 8 órakor ájtatosság. Köznapi istentiszteletek 7 és fél 8 órától.

Református istentisztelet minden vasárnap d. e. 10 órakor van, bibliára pedig minden csütörtökön d. u. 4 órakor.

— **Népgyűlés.** A Nemzeti Bizottság elhatározta, hogy a Függetlenségi Front Pártjai február 1-én d. u. 2 órakor a Piac-téren nagy népgyűlést fognak tartani, amelyen a magyar népi demokratikus koztársaság kikiáltásának jelentőségét fogják méltatni a gyűlés szónokai.

— **Ünnepély a Gimnázium tornacsarnokában.** A szarvasi ág. h. ev. Vajda Péter gimnázium Vajda Péter halálának százéves évfordulója alkalmából 1946 február 10-én, vasárnap délután fél 3 órai kezdettel emlékünnepélyt rendez a gimnázium tornacsarnokában.

— **Adomány.** A szarvasi 576. honvéd bevonulási központ állományába tartozó katonai és polgári személyek 1946. febr. 1-től havi tízetük 1 százalékát a szarvasi Nemzeti Segély részére ajánlottak fel. Pettendi Béla 3450 P, dr. Dávid László 900 P, özv. Réthy Vilmosné 40 db tojas és 1 és fél liter ecetet adományoztak ugyanezen célra, melyért hálas köszönetet mond a N. S. elnöksége.

— **Orosz nyelvtanfolyam.** A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság szarvasi csoportja rendezésében február hó elején orosz nyelvtanfolyam kezdődik a Szakszervezetek helyiségében. A tanfolyamra jelentkezni lehet az összes partszervezeteknél.

— **Sakk.** A Szarvasi Sakkör városközi egyéni bajnoki sakkversenyt tervez, Benevezések és bővebb tevénytárgyalás Podmaniczky fűszerüzletében Szarvason.

— **Hirdetmény.** A Szarvasi Nemzeti Segély a Napközi-Öthont óvodával bővítette ki, ahova az óvodaköteles gyermekek minden nap felvétnének. Az oktatást oktatók vezetik.

— **A tétlen ember a nemzet sirásója.**

— **Arccal a napolópók felé.** Megállapítjuk, hogy Szarvason sok a napolópók. Pedig soha olyan szüksége nem volt hazánkban a dologkepes emberek munkaerőjére, mint manapság. És sajnos, mit kell tapasztalunk. Életerős, egészségtől dús, munkabíró emberek azt a módját választották napi foglalkozásuknak, amit a multban sem néztünk jó szemmel. Amíg az öntudatos munkások végzik munkahelyükön a rájuk méltó munkahelyi feladataikat a létért, addig ezek a semmittevő kártékony ingyenélők különböző társashelyeken zavartalanul kártyáznak, dözsölnék könnyen szerzett pénzekben. Nahát ezt a demokrácia igazán nem engedheti meg. Jó lenne talán az illetékeseknek tekinteni ebbe a dzsungelbe, és ezeket a huligánokat méltó helyükre juttatni, vagyis hivatalból a becsületesebb munka szolgálatába állítani.

— **A termelő gazda mindig a saját maga ura!**

— **Betűvel jelzett bélyegek kibocsátása.** A közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy a posta ezentűl betűvel jelzi a bélyegeket. Erre a rendelkezésre azért volt szükség, hogy ne történjen meg az, hogy a ma megvásárolt levélbélyeg az áremelés miatt holnap már ne lehessen használni. Haiféle betűs bélyeg kerül forgalomba: Hl = helyi levél, Hp = helyi levelezőlap, Tl = távolsági levél, Tlp = távolsági levelezőlap, Any = nyomtatvány, Aji = ajánlott.

— **Fecseghetsz reggeltől-estig, ha nem dolgozol, hazáruoló bitang vagy!**

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Mursinszky György és Medvegy Erzsébet leánya Zsuzsanna, Opauszki Mihály és Gutyan Judit leánya Judit, Litauszki György és Roszik Mária leánya Mária-Judit, Juró Mihály és Sebák Erzsébet fia Pál, Brusznyczki Pál és Bakulya Zsuzsanna fia János, Pekárik István és Viszok Zsuzsanna leánya Zsuzsanna, Borgulya Pál és Klímaj Mária leánya Mária, Sovány György és Stycz Judit leánya Mária, Oncsik András és Mucha Zsuzsanna leánya Erzsébet-Etel, Farkas János és Hanó Anna fia János, Oncsik János és Szrnka Erzsébet leánya Katalin, Magyar János és Trnovszky Mária fia Mihály, Krnák György és Lozák Zsuzsanna fia György, Kacz Imre és Tusjak Erzsébet fia Imre-Pál, — **Házasságok kötődtek:** Huszárk Máttyás Kiszely Máriaival, Ganyecz János Magyar Zsuzsannával, Kovacs Sándor Szrnka Erzsébettel, Molnár János Török Annával, Kozsich Pál Palyov Zsuzsannával, Kozsich János Palyov Annával, Litauszki János Juhos Judittal, — **Elhaltak:** Gyekiczki János 79 éves, Piliuszi Jánosné Schumacher Emília 71 éves, Szeljak Mária 23 éves, Litauszki Mária 7 napos, Omiljak Istvánné Dulya Mária 54 éves, Weiczner Jenőné Ungár Ilona 40 é., Laluska Andrásné Gulyás Judit 54 éves, Laczó Pálné Maglóczki Judit 60 éves, Galáth János 87 éves korukban.

x **Tánciskola** az Ipartestületben, beiratkozás ugyanott. Kedden és pénteken összienc.

— **A földművelésügyi kormányzat** erőfeszítései az okszerű állattenyésztés biztosítására. A földművelésügyi miniszter külön felhatalmazást kért a kormánytól, hogy az okszerű állattenyésztés biztosítása érdekében a tenyésztésre alkalmas állatok, valamint az állattenyésztési célt szolgáló berendezések, illetőleg eszközök és felszerelések használatát szabályozhassa. E felhatalmazás alapján a földművelésügyi miniszter biztosítani tudja, hogy a tenyésztésre alkalmas és kiváló minőségű tenyészállatok az arra érdemes és tenyészteséssel szakszerűen foglalkozó gazdák használatába kerüljenek. A földművelésügyi miniszter elsősorban arról gondoskodik, hogy a fuvarozásban használt kancalovak a tenyésző gazdák használatába jussanak. További törekvése a földművelésügyi miniszternek, hogy a köztenyésztéshez szükséges apaállatokat, állattenyésztési berendezéseket, pl. a keltetőgépeket a népies tenyésztés részére biztosítsa.

— **A földművelésügyi minisztérium** közli, hogy a tenyészállatigazolványok kiállítás díjának alapjául szolgáló tej ára literenként január hó 21-étől a további intézkedésig 3600 pengő.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen

MARISKA

leányunk

temetésén megjelentek, az énekkarban közreműködtek és nagy fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálas köszönetet.

Szarvas, 1946 február 1-én.

Szeljak György
és családja.

— **A földművelésügyi miniszter** meghosszabbította a vadászati idenyt, de csak nyúlra és fácánkakasra vonatkozóan. E két vadra február 10-ig — e nappal bezárólag is még — szabad vadászni.

— **Nincs más boldogulás a gazda számára, csak a több-termelés!**

— **Kobaltot találtak Kaukázusban.** A daskeszáni bányában termelik ki az egyik legkritkább fém: a kobaltot. Mindeddig csak az északi tárnokban találtak kobaltot, nemrég azonban az ifjú geológusok egy csoportja a bányatelep szélén zöldes közetre bukkant, amelyben kockalakú rózsaszín kristályok voltak elszórva. Az analízis kimutatta, hogy a közetnek jelentős kobalttartalma van.

— **A konyhakerti ágyások** elkészítését megkezdhetjük. Az elraktározott terményeket vizsgáljuk át és a romlottakat szedjük ki. Gyűjtjük a trágyát a melegágyak készítéséhez. Javítsuk ki a melegágyi kereteket és ablakokat. Február végén megkezdjük a korai termesztésre szánt melegágyak elkészítését. A hónap második felében a lassan fejlődő konyhakerti termények magvait szaporítóládákba, magcsészékbe már elvetjük. Gondoskodjunk szalma-és gyékénytakarók beszerzéséről, esetleg házi elkészítéséről. Ha az időjárás és a talaj állapota lehetővé teszi, akkor február végén a mákot és a borsót szabad földbe vethetjük. Gondoskodjunk a még hiányzó veteménymagvak beszerzéséről. A dinnye és uborkapalánta neveléséhez szükséges gyepetglák előkészítéséről se feledkezzünk meg.

— **A fasültök által elpusztított városok** újjáépítése. Leningrádból jelentik: A leningradi kerületi Tanács végrehajtó bizottsága jóváhagyta Kingiszopp és Logojnojo Polja újjáépítésének terveit, a két város különösen sokat szenvedett a német megszállástól. A tervek szerint Kingiszopp központi részét modern, kétemeletes házakkal építik be. A város lakterületének 30%-át magánépítőknek utalják ki. Logojnojo Polját vasúti központtá és fontos folyami kikötővé fejlesztik ki. A Szvirj folyó partján kőházakat építenek a kulturális és közintézmények részére.

— **A Vörös Hadsereg** részére igénybevevett élelmiszerek kifizetése. A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy a Vörös Hadsereg részére igénybevevett élelmiszerek árát, a közellátásügyi kormánybiztosok a községi előjáróság útján fizessék ki. Méltánytalanság és hátrány éri a gazdát azzal, hogy a kifizetés elhúzódik és a közben leadott élelmiszer ára felmegy. Ezért a gazda kérheti, hogy az átvett élelmiszerekről utalványt adjanak ki. Ezt az utalványt az év végéig bármikor beválthatja, a községi előjáróság azt azonnal kifizeti.

Fogságból hazatértek névsora

Jambrich János amerikai, Jelen Pál amerikai, Litauszky Mihály amerikai, Antal Géza orosz, Cséke Mihály amerikai, Csuka Mihály amerikai, Szvák János amerikai, Hangyás Károly amerikai, Borgulya István angol, Kiss János amerikai, Balogh László amerikai, Behan János amerikai, Rác Gusztáv amerikai, Varga Lajos amerikai, Kasuba György amerikai, Ronyi Lajos amerikai, Nádudvari Ferenc orosz, Bíró László amerikai, Kertész Antal angol, Molnár Tibor, Raikó István, Vértén Mihály, Kozák György, Nagy János, Dr. Szeberényi György, Kacsokovics Zsigmond, Jancsó Mihály, Hraskó András amerikai, Bohák János orosz, Lestyan János, Mrena János amerikai, Búzás Mihály orosz, Szilágyi István, Opauszki Mihály, Szalai Pál amerikai fogolytáborokból jöttek haza.

Jó egészséget!

Az utóbbi években sokat hallottunk a vitaminokról, ezekről a furcsa vegyi anyagokról amelyeknek jelentőségéről annyit irtak és beszéltek, hogy sokan tévesen már azt hitték, hogy pusztán ezekkel az élel-fenn-tartható. Különbségeket tetek fontos és kevésbé fontos vitaminok között. A megfigyelések viszont azt mutatják, hogy minden vitamin egyformán fontos és értékes, ha közülük bármelyik hiányzik a szervezet működésében kiesések támadnak. A vitamin hiány hajlamosít a hurutos betegségekre és zavarja a jó látást B vitamin csoport hiánya következtében sajátságos ideig gyulladások támadnak. Ha C vitamint nem kap a szervezet, skorbut nevű betegség lép fel. D vitamin hiánya az angolkört idézi elő. E vitamin nélkül korai véntülés következik be. K vitamin nélkül a vérérvadók képessége csökken. P vitamin csoport kiesése a B vitamin hiányra emlékeztető tünetekkel jár.

A sokféle vitamin közül az emberi szervezet csak a D vitamint tudja előállítani a maga erejéből a napfény hatására, a többi vitamint élelmiszereinkkel kívülről készen vesszük magunkhoz. A vitamin a piros paprikában, A és D együtt a tejben, vajban, csukamájolajban van. B vitamin az élesztőben és barna kenyérben található. C vitamint a gyümölcsök és zöldveles főzelék-félék tartalmazzák.

A vegyes változatos étkezés során tehát mindenki megkaphatja a szükséges vitamin mennyiséget, anyatejben keresztül megkapja azokat a csecsemő is. Télen azonban igen nehéz biztosítani a szükséges és megfelelő tápanyagokat s így télen a vitamin hiány veszedelem fenyegeti azt, aki nyáron nem gondolt erre és nem tett el olyan élelmiszereket amelyek télen nehezen kaphatók (káposzta, tök, spenót stb.) Különösen a csecsemők kerülnek nehéz helyzetbe, mert az anya hiányos táplálkozása miatt ők sem kapják meg a szükséges vitaminokat. Ezeken a bajokon kíván most segíteni az egészségvédelmi szolgálat amikor, az egészségházból B és C vitamint tartalmazó tablettákat osztanak ki ingyen az olyan csecsemők számára akik erre rászorulnak.

Hirdessen

a Szarvasi Ujságban

IRODALOM

TOLSZTOJ LEÓ

Tolsztoj Leó, a világhírű író 1828 szeptember 28-án született arisztokrata családból. Az egyetemét Kazánban végezte. Tolsztoj első műve „Gyermekek” 1852-ben jelent meg és íróját egy csapásra híressé tette. 1851-től 53-ig a kaukázusi hadseregben szolgált tiszti rangban. A háborús akcióban való részvétele szolgáltatót neki anyagot első háborús és katonaiéletből vett elbeszéléseihez. („Rajtaütés” és „Erdőirtás”) Visszatérése után a Kaukázusból a Krimbe helyezték, ahol Szebasztopol híres védelmében is részt vett. Az ostrom alatt igen kitüntette magát és több mint egy hónapig teljesített szolgálatot a legveszélyesebb ponton — a nevezetes negyedik erődben. Ennek hatása alatt keletkezett a „Szebasztopol” című elbeszélés-gyűjteménye. Ezekben realiztikus leírást ad a háborúról és élénk képet fest az orosz katona hősi szelleméről. Szebasztopolban Tolsztoj tanúja volt ennek a hősi szellemnek és megismerte a hazáját védő orosz katonát, aki örömmel áldozza fel életét hazájáért. Ezt írja: „Oroszországon hosszú ideig nyomot fog hagyni a szebasztopoli hősi éposz, melynek hőse az orosz nép volt”.

1862-től kezdve Tolsztoj többnyire Jasznaja Poljanában élt, birtokán. Idejét teljesen irodalmi tevékenységének szentelte. Itt született főműve a „Háború és Béke”. Ebben a könyvében Oroszország 1805—12-ig tartó küzdelmét írja le a napoleoni Franciaországgal. A „Háború és Béke” főhőse szintén az orosz nép, a mint a betolakodó — Napoleon — ellen védi hazáját. Monumentális történelmi mű és megmutatja, Oroszország háborúja Napoleon ellen igazságos volt, és ezért csak az Orosz Nép győzelmével végződhetett.

1873—77-ig Tolsztoj „Karenina Anna” című regényén dolgozott. Ebben az orosz nő tragikus sorsát ecsetelte, korának hipokritikai társadalmában és megmutatja milyen katasztrófához vezetett az a légkör. Az orosz irodalom másik halhatatlan nagysága azt írta, hogy „Anna Karenina” a megtestesült tökély és nincsen párja a korabeli európai irodalomban. Későbbi műveiben Tolsztoj szenvedélyesen ostromozza korának szociális bűneit, melyeket oly közlőre ismert. (1886-ban írott drámája „A Sötétség Országa”, 1899-ben megjelent regénye „Fejtámadás” és „És a fény világít a sötétségben” című vígjátéka 1889-ben. Tolsztoj korának állami és szociális berendezésében kereste az orosz nép nyomorának okát és élesen elítélte a fennálló rendszert. A cári kormány, félve Tolsztoj befolyásától, több könyvének kiadását betiltotta. 1882-ben rendőri felügyelet alá helyezték. Az 1905-i forradalom idején Tolsztoj hitte, hogy elérkezett az ideje a nép gazdasági és szellemi felszabadulásának. Egy levelében ezeket írja:

„A forradalom egész ideje alatt — önként, szabad akaratomból váltam — szószólója voltam az egymillió paraszt érdekeinek. Boldog vagyok mindenért, ami elősegíti, vagy elősegítheti javukat és ellen-szenvvel fogadok mindent, ami nem e főcéllé törekszik, vagy eltér ettől.” Tolsztoj azt hitte, hogy az 1905-ös forradalomnak, az emberiség sorsára jelentősebb és üdösebb hatása lesz, mint a Nagy

Francia Forradalomnak volt.

A forradalom elnyomását követő kegyetlen reakció és a számos kivégzés, kényszermunkára küldés és egyéb szigorú büntetések özöne, amit az magával hozott, arra készítette Tolsztojt, hogy hevesen protestáljon 1908-ban megjelent „Nem hallgathatok” című cikkében.

Lenin — Tolsztojt „az orosz forradalom tükrének” nevezte.

Tolsztoj 1910 november 10-én halt meg. Janasznaja Poljánai birtokán a Szovjet kormány Tolsztoj múzeumot rendezett be. 1917-től 1938-ig műveit 54 nyelvre fordították le és a Szovjetunióban több mint 18.000.000 példányban jelentek

meg. A faszizmus elleni élet-halálharcban Tolsztoj művei új jelentőséget nyertek. A „Háború és Béke” sok millió szovjetpolgárnak ma is a legkedvesebb olvasmánya a fronton éppúgy mint a hátszágban.

1941 őszén a Hitler-banditák elfoglalták Jasznaja Poljanát és a megszállás alatt tervszerűen elpusztítottak mindent, ami Tolsztoj nevéhez fűződött. Az egész civilizált világon mély megbotránkozást váltott ki ez a szörnyű barbár, esztelen pusztítás. Mikor 1941 dec. 14-én kitűzték a fasziztákat Jasznaja Poljanából, a Szovjet Tudományos Akadémia azonnal lépéseket tett a Tolsztoj muzeum helyreállítására.

Mezőgazdaság

Méhészkedjünk...

A méhészkedés községünkben igen elhanyagolt mezőgazdasági ágazat, holott sokkal több figyelmet érdemelne meg. Igen fontos egészségügyi és közgazdasági érdek fűződik ahhoz, hogy a méhészet minél szélesebb rétegek között elterjedjen. Néhány szóval vázolni kívánom, hogy milyen fontos szerepe van az emberi szervezet háztartásában a méznek.

Az emberi élet háztartásában nélkülözhetetlen anyag a cukor. A cukrot a szervezet elégeti és így bizonyos számú hőegységet, kalóriát adva az emberi szervezet fűtésére szolgál. A cukor vegytanilag a szénhidrátok csoportjába tartozik, ami annyit jelent, hogy bizonyos átalakítási műveletek segítségével pl. a lisztes anyagokból, burgonyából is lehet cukrot előállítani, amelyek szintén a szénhidrátok csoportjába tartoznak.

A szervezet ezekből a tápanyagokból is elő tudja állítani a cukrot, mint fűtőanyagot. Azonban a szervezet számára nem mindegy, hogy milyen formában jut hozzá a szükséges mennyiségű fűtőanyaghoz, különösen, ha az egészség nincs rendben. Az egészséges szervezet számára ugyan ez a munka mellyel a szervezet átalakítja cukorrá a fel-

vett tápanyagokat, nem megterhelő sőt szükséges tevékenység a szervezet egyensúlyban tartásához.

Más az eset, ha valaki beteg, ha az egészsége megrendült, különösen olyankor, ha a szív beteg. Ilyenkor minden többletmunka a szervezet számára terhes és megerőltető. Ilyenkor olyan fűtőanyaghoz (cukorhoz) folyamodunk, amely kevés átalakítással alkalmas a szervezet fűtésére, mint pl. a burgonya cukor. De az összes cukorfajták között legjobb minőségű cukrot, a szőlőcukrot a méz tartalmazza. A szőlőcukrot a szervezet minden előzetes átalakítás nélkül át tudja változtatni hővé.

A legyengült betegeknek a méznek ez a tulajdonsága életmentő orvossággá is avatja a mézet. Ez a körülmény rendkívül becses táplálékká teszi számunkra a mézet és emeli a termelésével foglalkozó méhészmunkájának jelentőségét.

A fentebb elmondottak az emberi táplálkozás és egészségvédelem szempontjából indokolják ennek a foglalkozási ágának a felkarolását. De vannak más szempontok is, amelyek szintén indokoltá teszik a méhészet széles körben való elterjesztését és ez a közgazdasági szempont.

(Folytatjuk.)

Pártközlemények

A Magyar Kommunista Párt

aktívái részére minden kedden és pénteken este 6 órakor előadást tart. Minden szombaton délután 5 órakor az Árpád-szálló dísztermében pártnapot tartunk, ahol a tagok megjelenése kötelező. Vendégeket szívesen látunk.

— A M. K. P. kultúrgárdája február 2-án szombaton este 7 órakor nagyszabású táncal egybekötött kabaré estét, február 3-án vasárnap este 8 órakor pedig szépség és táncversennyel összefüggő „Jelmézbál”-at rendez az Árpád-szálló dísztermében, amelyre a szórakozni vágyó közönséget szeretettel meghívja a Rendezőség.

Február hó 2-án szombaton d. u. 5 órai kezdettel a Magyar nemzet egyik legnagyobb költőjének Ady Endre halálának évfordulója alkalmával Ady emlékünnepelet fog rendezni a Magyar Kommunista Párt. Vendégeket szívesen látunk.

Jól sikerült pártnapot tartott a Magyar Kommunista Párt január 26-án szombaton este. A pártnap első előadója dr. Tokai Lajos orvos a Magyar Szovjet Művelődési társa-

ság elnöke volt. Az előadó a Szovjet Unió egyik kiváló nagy fiának, a világhírű Pavlov professzornak életéről és tudományos munkásságáról tartott érdekes előadást. A megjelent közönség nagy figyelemmel hallgatta végig az értékes előadást és az előadás végén lelkes tapsal ünnepelte az előadót. Utána Molnár Lajos elvtárs a Földművelésügyi Minisztérium Szövetkezetiügyi megbízottja tartott előadást a bel és külpolitika kölcsönhatásáról. A hallgatóság nagy érdeklődéssel kísérte az előadást.

A Nemzeti Parasztpárt

A Népi Ifjúsági Szövetség Dózsa György köre minden csütörtökön délután 5 órakor tartja öszszejeveteleit a Nemzeti Parasztpárt ifjúsági termében.

Szociáldemokrata Párt

A Szociáldemokrata Párt Nőbizottsága minden hétfőn délután 3 órakor folytatja megkezdett szemináriumi előadását a szocializmusról.

Népművelési előadások minden szerdán este 7 órakor a párt helyiségében.

A Szociáldemokrata Párt Ifjúsági Mozgalma (SzIM) január 27-én, vasárnap az Ipartestület nagytermében műsorral és táncal pártnapot rendezett nagy sikerrel. Az előadott színdarabokban Kelemen György, Krizsan András, Sebjan János, Varga László, Galabos József, Hanzel Pál, Raffai Judit, Zahorecz Erzsébet, Tisljar Anna kitűnően szerepeltek. Ezenkívül Valent Anna, Pálkás Juliska, Bezzegh Károlyné, Kulcsák János, Gunda Mihály, Bezdeg Gyula adták képességük legjavát a gazdag műsorban. Rendezője Kiss Mihály volt a jól sikerült pártnapnak, övé az érdem oroszlánrésze. Legközelebbi pártnap február 10-én, vasárnap az Ipartestületben.

Felkérjük Farkas Antal I. ker 169, Kovács Mihály T. II. 89/1, Kasuba András T. ker. IV. 28, elvtársakat, hogy okmányaik átvétele végett jelentkezzenek a párthelyiségben a hivatalos órák alatt.

Ifjúsági szeminárium minden csütörtökön este 7 órakor a párthelyiségben.

Kérjük párttagjainkat, kiknek tagsági könyvük 860 aluli sorszámu, adatkiegészítést végett mutassák be a pénztárhoz.

— A MaDiSz. szarvasi szervezete a MaDiSz székházában február 3-án vasárnap d. e. 10 órakor előadó taggyűlést tart, amely műsorral lesz egybekötve, melyre minden tagot szeretettel meghív, érdeklődőket szívesen látunk. — Ugyanakkor vasárnap d. u. 3 órakor tánc, a zenét Gilyan Elemér szolgáltatja. Egység.

— A MaDiSz Testező egyesületének szarvasi szervezete folyó évi február hó 10 napján este 7 órai kezdettel az Árpád-szálló dísztermében mókás farsangi estet rendez. Az est tisztajövedelmét sportfelszerelés kiegészítésére fordítjuk. Mivel a sportszakosztály első előadása, mindenkit tisztelettel és szeretettel vár a Rendezőség.

Apróhirdetések

Ára 10 szóig 8000 pengő, minden további szó ára 600 pengő. Vastagabb betűkkel szedve kétszeresen számítandók.

Hirdetések feladhatók a Magyar Kommunista Pártban.

Egy darab 1 éves koca eladó. Megtekinthető Szelezák Györgynél VII. külker. 623. 63

Sándor Imréné szül. Ketvan Ilona volt kórházi vezető műtős madame szülésznő működését megkezdte lakás: I. Benka Gy. utca 117 sz. 65

Ruhaszekrény van eladó V. külkerület 32 szám alatt. 66

Anyakocát adok kocsiért, malacot terméért. Csabacsúd T. 411. Pálkás. 60

Koszorút, csokrot Krebs kertésztnél rendeljen. Telefon 46. 2-61

Bontásból származó új téglá, cserép és faanyag jutányosan eladó. Ugyanott régi anyag és jókarban lévő tázhely kapható. Érdeklődni II. ker. 24. 62

SZARVASI UJSÁG

Felelős szerkesztő és kiadó:
KOLLÁR MIHÁLY

Főmunkatársak:
Nemzeti Parasztpárt: Dr. Darida Mihály
Szociáldemokrata Párt: Bakos Gyula
M. Kommunista Párt: Németh Mihály.
Laptulajdonosok: Nemzeti Parasztpárt, Szociáldemokrata Párt, Magyar Kommunista Párt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szarvas, III., Szabadság-út 115/2.
Telefonszám: 8.

Nyomatott Müller Károly könyvnyomtatásban, Szarvason